RAPORT

Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY DLA GMINY PIĄTEK NA LATA 2019-2021

ZA 2019 ROK

Piątek, luty 2020

SPIS TREŚCI

WSTĘP **2**

1.Realizacja Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021 ..... **3**

3. Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych **7**

4. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie gminy **8**

5. Potrzeby na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na 2020 rok **9**

Podsumowanie **9**

WSTĘP

Ustawa z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy nowe zadania w zakresie wspomagania rodzin biologicznych przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i rodzin, w których dzieci przebywają w systemie pieczy zastępczej lub placówkach opiekuńczo-wychowawczych. W myśl art. 176 cytowanej ustawy należy do nich m. in. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. W Gminie Piątek aktualnie realizowany jest Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2019-2021 przyjęty Uchwałą Nr III/18/18 Rady Gminy Piątek z dnia 19 grudnia 2018r. Główne założenia powyższego Programu są zgodne z Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Piątek na lata 2015-2020. Na mocy Zarządzenia Nr 18/2019 z dnia 18 kwietnia 2019 Wójt Gminy Piątek wyznaczył GOPS w Piątku jako jednostkę do realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, które są realizowane w oparciu o zasadę pomocniczości i poszanowania podmiotowości dziecka i rodziny oraz prawa dziecka do:

1) wychowania w rodzinie, a w razie konieczności wychowywania dziecka poza rodziną – do opieki i wychowania w rodzinnych formach pieczy zastępczej, jeśli jest to zgodne z dobrem dziecka;

2) powrotu do rodziny;

3) utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów;

4) stabilnego środowiska wychowawczego;

5) kształcenia, rozwoju uzdolnień, zainteresowań i przekonań oraz zabawy i wypoczynku;

6) pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia;

7) ochrony przed arbitralną lub bezprawną ingerencją w życie dziecka;

8) informacji i wyrażania opinii w sprawach, które go dotyczą, odpowiednio do jego wieku i stopnia dojrzałości;

9) ochrony przed poniżającym traktowaniem i karaniem;

10) poszanowania tożsamości religijnej i kulturowej;

11) dostępu do informacji dotyczących jego pochodzenia.

1. Realizacja Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Piątek na lata 2019-2021.

Głównymi założeniami Programu jest wsparcie materialne rodzin z dziećmi z terenu Gminy Piątek znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej, wsparcie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych, podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej oraz podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie Gminy. W 2019r.

na terenie Gminy Piątek zamieszkiwało 21 rodzin, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bądź miały problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Wśród rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w 6 przypadkach rodziny miały przydzielonego asystenta rodziny. Wspieranie rodziny odbywało się za jej zgodą i aktywnym udziałem, z wykorzystaniem zasobów własnych i źródeł wsparcia zewnętrznego. Wspomaganie miało charakter kompleksowy i było ukierunkowane na życiowe usamodzielnienie się osób i rodzin poprzez przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych. W pozostałych przypadkach pracownicy socjalni wspierali rodziny poprzez poradnictwo, wskazywanie miejsc, gdzie można uzyskać wsparcia. Gmina Piątek w 2019 r., zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zapewniała wsparcie, polegające na:

1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie (poprzez dokładną diagnozę i analizę potrzeb): 6 rodzin,
2) wzmacnianiu roli i funkcji rodziny: 6 rodzin,
3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny: 6 rodzin,
4) dążeniu do reintegracji rodziny: 1 rodzina.

Wszelkie działania realizowane w ramach programu były prowadzone zgodnie z jego założeniami i wskaźnikami.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku realizował zadania z zakresu wspierania rodziny we współpracy ze służbami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, takimi jak:

-Powiatowy Urząd Pracy w Łęczycy,

-Urząd Gminy w Piątku (obecnie Urząd Miejski w Piątku),

-Policja,

-Placówki Oświatowe,

-Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Łęczycy,

-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy,

-Zespół Sądowej Służby Kuratorskiej w Łęczycy,

-Zespół Interdyscyplinarny,

-Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu Gminy Piątek.

Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji finansowej korzystały z różnych form pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i wychowawczych. W 2019r. dużym wsparciem dla rodzin z dziećmi było jednorazowe świadczenie „Dobry start" dla każdego uczącego się dziecka. Rodziny z dziećmi korzystały z różnych form wsparcia świadczonych zarówno przez GOPS w Piątku, jak i w/w instytucje. Zestawienie przedstawia poniższa tabela.

Tabela Nr 1. Wskaźniki realizacji programu:

Wskaźniki	**Rok 2019**
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	94
Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli	157
Liczba dzieci korzystających z rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu””	35
Liczba udzielonych stypendiów szkolnych o charakterze socjalnym	80
Liczba udzielonych zasiłków szkolnych	8
Liczba dzieci biorących udział w koloniach finansowanych przez Kuratorium Oświaty	4
Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny	6
Liczba dzieci objętych wsparciem z programu „Dobry start”	717
Liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym 500+	987

Źródło: Dane ze szkół z terenu Gminy Piątek, GOPS w Piątku.

2. Asystent rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku zatrudniał w 2019 roku 1 asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę na ½ etatu. W roku 2019 pod opieką asystenta było 6 rodzin. W 2019r. Gmina Piątek korzystała z dofinansowania kosztów zatrudnienia asystentów rodziny w ramach realizacji rządowego „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” kwota dotacji 6 259,00zł. Całkowity koszt zadania 26 035,90zł.

Priorytetem w działaniach było zabezpieczenie małoletnich dzieci, jak również pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i opiekuńczo-wychowawczych.

Asystent rodziny pracował z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub przez nią wskazanym. Towarzyszył na prośbę w różnych instytucjach, takich jak: przychodnie specjalistyczne, szkoły, urzędy, PCPR, sąd. Wspierał w spotkaniach z psychologami i lekarzami specjalistami, terapeutami uzależnień. Asystent podejmując współpracę z rodziną rozpoznawał poziom jej destrukcji i opierając się na metodyce podejścia skoncentrowanego na rozwiązaniu problemów oraz dialogu motywującym podejmował działania zmierzające do poprawy jej sytuacji. Wspierający charakter działań asystenta pozwalał na zmianę postaw klientów, którzy mieli świadomość własnych możliwości i sprawczości. Budowało to poczucie własnej wartości, odpowiedzialności za rodzinę, pobudzało do ciągłego doskonalenia. W przypadku, kiedy sytuacja tego wymagała asystent mobilizował do większego wysiłku w realizacji zadań i konsekwencji w powziętych planach. W swojej pracy asystent ukierunkował się na działania zmierzające do budowania prawidłowych postaw społecznych i rodzinnych. W rodzinach objętych asystenturą spektrum problemów koniecznych do rozwiązywania i pracy było bardzo szerokie, rodziny dotknięte były problemami zdrowotnymi, uzależnieniami, kłopotami finansowymi. Problemy w sferze emocjonalnej dotyczyły wzajemnych relacji między członkami rodziny, rodzice mieli kłopoty w relacjach z dojrzewającymi dziećmi, kłopoty we wzajemnym porozumiewaniu się, ale również problemy w respektowaniu poleceń i zasad obowiązujących w domu. Bardzo liczna grupa problemów z jakimi musiał się zmierzyć asystent to przede wszystkim problem uzależnienia rodziców od alkoholu. Praca w tym zakresie jest trudna, budzi niezadowolenie i agresję ze strony uzależnionych, generuje konflikty w rodzinach i destrukcyjnie wpływa na dzieci. Asystent rodziny wzmacniał kompetencje edukacyjne rodziców, poprzez modelową prace i omawianie sytuacji problemowych. Opracowywał wspólnie z rodzicami plan dnia umożliwiający codzienne ćwiczenie z dzieckiem, w porozumieniu z nauczycielami, wpierał rodziców w rozwoju edukacyjnym ich dzieci, kontaktował się ze szkołą w ramach zajęć wyrównawczych. Zmobilizował dzieci do uczęszczania na zajęcia oraz kontrolował postępy w nauce. Asystent prowadził mediacje pomiędzy rodzicami, a starszymi dziećmi w sprawach wychowawczych i organizacji czasu wolnego. Zachęcał i mobilizował rodziców do spędzania czasu z dziećmi, do rozmów i wzajemnego poznania zainteresowań i marzeń. Poprzez modelowe zachowanie asystent dążył do zaangażowania rodziców w pracę z dziećmi i wzajemną integrację rodziny. Priorytetem było wypracowanie modelu, w którym rodzice tak organizowali sobie dzień, że pozwalał on na spędzenie czasu z każdym z dzieci i zacieśnianie więzi. Asystent starał się rozwijać w dzieciach kreatywność i poczucie własnej wartości poprzez wspólne zabawy i rozmowy. Ta forma aktywności cieszyła się zainteresowaniem wśród dzieci, jak również rodziców, którzy dzięki temu sami włączali się do zabaw, nawiązując poprawne relacje ze swoimi dziećmi. Bardzo często wystarczyła jedynie drobna zmiana nawyków, aby znaleźć czas w rodzinie na wspólną aktywność.

W przypadku niektórych rodzin konieczny był trening budżetowy i modelowe organizowanie planu dnia, w tym sprzątanie i gotowanie. Trening budżetowy obejmował planowanie domowego budżetu, analizę dochodów i wydatków, zagospodarowanie dodatkowych środków finansowych, ustalenie terminu spłat zadłużenia, konsultacje z wierzycielami w celu wypracowania najlepszego dla klientów sposobu spłaty. Asystent pomagał w załatwianiu spraw urzędowych dzięki czemu rodziny uzyskiwały dodatkowe świadczenia. Asystent systematycznie kontaktował się ze szkołami i placówkami mającymi pomóc w prawidłowym

rozwoju dzieci w duchu poszanowania ich godności i suwerenności. W swojej pracy asystent zachęcał rodziny do podejmowania pracy nad poprawą własnej sytuacji poprzez wspieranie i modelowe zachowanie. Dążył do normalizacji sytuacji rodzinnej, opiekuńczo-wychowawczej i zdrowotnej. Asystent kierował się dobrem małoletnich dzieci i to na ich bezpieczeństwo i właściwe warunki życia kładł nacisk oczekując od rodziców większego zaangażowania i konsekwencji. W przypadku trudnych sytuacji wychowawczych asystent zasięgał porady Kierownika GOPS w Piątku, pracowników socjalnych oraz pedagoga szkolnego.

W 2019 r. zgodnie z art. 11 ust.2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny pracownik socjalny GOPS w Piątku nie występował do Kierownika Ośrodka o przydzielenie asystenta rodziny.

W 2019r. na terenie Gminy Piątek nie było przypadków, w których Sąd opiekuńczy zobowiązał rodzinę do pracy z asystentem rodziny.

W 2019r. asystent rodziny i pracownik socjalny uczestniczyli w okresowych ocenach sytuacji dziecka przebywającego w pieczy zastępczej. Asystent rodziny współpracował z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej przy realizacji planu pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

W 2019 r. w Gminie Piątek nie złożono wniosku o jednorazowe świadczenie 4 000,00zł w związku z Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem". Nie złożono wniosku o przydzielenie asystenta rodziny w sprawie koordynacji wsparcia.

3. Wspieranie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w rozwiązywaniu ich problemów życiowych

Gmina Piątek zapewnia bezpłatną pomoc psychologiczną i pomoc terapeuty leczenia uzależnień w Punkcie Konsultacyjnym w Piątku. Ze wsparcia psychologa i terapeuty może skorzystać każda osoba zamieszkująca na terenie gminy Piątek. Psycholog przyjmuje w godzinach popołudniowych we wtorki według ustalonego harmonogramu na zmianę z terapeutą uzależnień. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. W sumie w 2019r. klientami Punktu Konsultacyjnego było 31 osób. Przeprowadzono z nimi 125 rozmów indywidualnych. Wśród klientów Punktu było: 13 osób uzależnionych od alkoholu (6 mężczyzn i 4 kobiety), 4 osoby współuzależnione, 2 osoby doświadczające przemocy, 8 osób z innymi problemami. Przyjęte osoby zgłaszały również problemy w relacjach rodzinnych, partnerskich, problemy emocjonalne. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należą: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego lub podjęcia konstruktywnych zmian w życiu, udzielanie wsparcia psychologicznego, indywidualna terapia krótkoterminowa, psychoedukacja, praca nad nawrotami picia, poradnictwo.

Dzieci z terenu Gminy Piątek mogą skorzystać z pomocy psychologicznej psychologa pracującego w szkołach.

Na terenie Gminy Piątek funkcjonują dwie Szkoły Podstawowe i Gminne Przedszkole, w których zatrudnieni są pedagodzy szkolni. W ten sposób uczniowie szkół są obejmowani wsparciem pedagoga szkolnego. Na podstawie sprawozdań ze szkół ustalono, że indywidualnym wsparciem pedagoga szkolnego w Szkole Podstawowej w Piątku objęto 19

uczniów, z 26 uczniami pedagog prowadził zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, w Szkole Podstawowej w Czernikowie pedagog szkolny prowadził zajęcia korekcyjno- kompensacyjne z 16 uczniami, w Gminnym Przedszkolu łącznie z pomocy psychologicznej, logopedycznej i pedagogicznej skorzystały 33 osoby.

W 2019r. nie stwierdzono potrzeby przeprowadzenia mediacji. Żaden z mieszkańców Gminy Piątek nie deklarował potrzeby uczestnictwa w mediacjach. W Szkole Podstawowej w Piątku w zakresie mediacji zostały przeszkolone cztery osoby, które w razie potrzeby potrafią rozmawiać i mediować ze stronami konfliktu.

Mieszkańcy Gminy Piątek w 2019r. mieli możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy prawnej w punkcie Nieodpłatnej Pomocy Prawnej w Łęczycy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątku świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Piątek pomoc w postaci pracy socjalnej.

Liczba rodzin objęta ww. pomocą w 2019 r.: 85 rodzin

Liczba osób w rodzinach objętych ww. pomocą w 2019 r.: 201 osób

Liczba rodzin objętych ww. pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w 2019 r.: 7, w tym liczba dzieci przebywających w tych rodzinach: 16 dzieci.

W ramach pracy socjalnej w 2019r. pracownicy socjalni prowadzili kampanię „Postaw na rodzinę" w ramach, której rozdawali materiały informacyjne. W swoich działaniach pracownicy socjalni zachęcali rodziny do wspólnego spędzania czasu wolnego. W kampanię zostały włączone placówki oświatowe z terenu Gminy Piątek. W związku z aktywnym zaangażowaniem w Ogólnopolską Kampanię „Postaw na rodzinę" w 2019r. Gmina Piątek otrzymała certyfikat Samorządu Przyjaznego Rodzinie.

W przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie dużą rolę odegrała praca Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych. Zespół pracował w 2019r. z 14 rodzinami, w tym z 7 rodzinami z dziećmi. W rodzinach prowadzono systematyczny monitoring mający na celu zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom.

W ramach programu w 2019r. na terenie szkół prowadzone były szkolenia i kampanie dla dzieci, i młodzieży, mające na celu wzmocnienie autorytetów, kształtowanie prawidłowych postaw, rozwijanie poczucia własnej wartości, uczenie optymizmu, radzenie sobie ze stresem i trudnościami poprzez budowanie pozytywnych przekonań. Podejmowano działania promujące zdrowy styl życia. Dodatkowo szkoły prowadziły kampanie profilaktyczne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Włączały się w programy edukujące i promujące bezpieczeństwo w sieci.

4. Podnoszenie wiedzy i kwalifikacji osób zajmujących się problemem wspierania rodzin na terenie gminy

W 2019r. asystent rodziny i pracownik socjalny uczestniczyli w szkoleniu – „Procedury interwencyjnego zabezpieczenia dziecka".

5. Potrzeby na realizację zadań z zakresu wspierania rodziny na 2020rok

Na rok 2020 zaplanowano na realizację działań w:

Dziale 855 Rozdział 85508 - rodziny zastępcze – 30 000,00zł,

Dziale 855 Rozdział 85504- wspieranie rodziny 24 300,00zł.

PODSUMOWANIE

Na podstawie analizy wskaźników przyjętych do realizacji Programu ustalono, iż realizacja Programu zmierza we właściwym kierunku. Zmniejsza się liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, co świadczy o wyższym statusie społecznym rodziny. Rodziny objęte wsparciem korzystały z różnych form pomocy, zarówno materialnej, edukacyjnej jak i w formie poradnictwa, pracy socjalnej, wsparcia asystenta rodziny. Współpraca ze specjalistami z różnych dziedzin, ich zaangażowanie pozwala na usamodzielnienie się i doprowadzenie wielu rodzin do prawidłowego funkcjonowania w środowisku, przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, z którymi borykali się na co dzień. Dzięki temu w 2019r. żadne dziecko nie zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Mimo dobrej współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny, w dalszym ciągu realizacja programu wspierania rodziny powinna opierać się na działaniach profilaktycznych, zapobiegawczych, w sytuacjach, kiedy ich problemy są niewielkie. Tego rodzaju działania podejmowane w środowisku lokalnym pozwolą na wzmocnienie rodzin i prawidłowe ich funkcjonowanie.